

॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ इति आश्रमवा० नैलकंठीये भारतभा० अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥ ॥७॥ ॥४॥

क्षत्रियाश्चैव वैश्याश्च शूद्राश्चैव समायुः ॥ ततो निष्क्रम्य नृपतिस्तस्मादंतःपुरात्तदा ॥ १२ ॥ ददृशे तं जनं सर्वसर्वाश्च प्रकृतीस्तथा ॥ समवेतांश्च तान्सर्वान्यौरा
नृजानपदांस्तथा ॥ १३ ॥ तानागतानभिप्रेक्ष्य समस्तं च सुहृज्जनं ॥ ब्राह्मणांश्च महीपालनानादेशसमागतान् ॥ १४ ॥ उवाच मतिमान् राजा धृतराष्ट्रो बिका
सुतः ॥ भवंतः कुरवश्चैव चिरकालं सहोषिताः ॥ १५ ॥ परस्परस्य सुहृदः परस्परहिते रताः ॥ यदिदानीमहंब्रूयामस्मिन्काल उपस्थिते ॥ १६ ॥ तथा भवद्भिः कर्त
व्यमविचार्य वचोमम ॥ अरण्यगमने बुद्धिर्गांधारी सहितस्य मे ॥ १७ ॥ व्यासस्यानुमते राज्ञस्तथा कुंती सुतस्य मे ॥ भवंतोऽप्यनुजानंतु माचवो भूद्विचारणा ॥ १८ ॥
अस्माकं भवतां चैव येयं प्रीतिर्हि शाश्वती ॥ न च सान्येषु देशेषु राज्ञामिति मतिर्मम ॥ १९ ॥ शांतोऽस्मि वयसानेन तथा पुत्रविनाकृतः ॥ उपवासकृशश्चास्मि गां
धारी सहितो न घाः ॥ २० ॥ युधिष्ठिरगते राज्ये प्राप्तश्चास्मि सुखं महत् ॥ मन्ये दुर्योधनैश्चर्याद्विशिष्टमिति सत्तमाः ॥ २१ ॥ मम चांधस्य वृद्धस्य हतपुत्रस्य काग
तिः ॥ ऋते वनं महाभागास्तन्मानुजा तुमर्हथ ॥ २२ ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा सर्वे ते कुरुजांगलाः ॥ बाष्पसंदिग्धया वाचारुरुर्भरतर्षभ ॥ २३ ॥ तान विब्रुवतः किं
चित्सर्वान् शोकपरायणान् ॥ पुनरेव महातेजा धृतराष्ट्रो ब्रवीदिदं ॥ २४ ॥ इति श्रीम० आश्रमवा० आश्रम० धृतराष्ट्रकृत वनगमनप्रार्थने अष्टमोऽध्यायः ॥ ८ ॥
धृतराष्ट्र उवाच ॥ शांतनुः पालयामास यथा वदसुधा मिमां ॥ तथा विचित्रवीर्यश्च भीष्मेण परिपालितः ॥ १ ॥ पालयामास न स्तातो विदितार्थो न संशयः ॥ यथा
च पांडुर्भ्राता मे दयितो भवतामभूत् ॥ २ ॥ स चापि पालयामास यथा वदतश्च वेत्स्यह ॥ मया च भवतां सम्यक् शुश्रूषा यत्कृतानघाः ॥ ३ ॥ असम्यग्वा महाभागास्तत्क्षं
तव्यमतं द्वितैः ॥ यदा दुर्योधनेनेदं भुक्तं राज्यमकंठकं ॥ ४ ॥ अपि तत्र न वो मंदो दुर्बुद्धिरपराद्धवान् ॥ तस्यापराधाद्बुद्धेरभिमानान्महीक्षितां ॥ ५ ॥ विमर्दः सु
महानासीद न यात्स्वरुतादथ ॥ तन्मया साधुवापीदं यदि वा साधु वैकृतं ॥ ६ ॥ तद्बोद्धे दिनकर्तव्यं मया बद्धो यमं जलिः ॥ वृद्धोऽयं हतपुत्रोऽयं दुःखितोऽयं नराधिपः ॥
॥ ७ ॥ पूर्वराज्ञां च पुत्रोऽयमिति कृतवानुजानथ ॥ इयं च रूपणा वृद्धा हतपुत्रा तपस्विनी ॥ ८ ॥ गांधारी पुत्रशोका त्रायुष्मान्या च तिवै मया ॥ हतपुत्रा विमौ वृद्धौ
विदित्वा दुःखितौ तथा ॥ ९ ॥ अनुजानीत भद्रं वो ब्रजावशरणं च वः ॥ अयं च कौरवो राजा कुंतीपुत्रो युधिष्ठिरः ॥ १० ॥

शांतनुरिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥